

Medewerker uitgelicht

Het Zuiderzeemuseum draait voor een belangrijk deel op de inzet van een grote groep vrijwilligers. Deze mensen verzorgen demonstraties, zijn gastheer of -vrouw in panden of spelen een rol als Urker. Hiermee maken ze de geschiedenis tastbaar voor bezoekers. Een vrijwilliger die het team al jarenlang versterkt is Kick Heimenberg. Vanaf 1991 was hij visserman Riekelt Weerstand op Urk, boer/kassier bij boerderij Baard en sinds kort gastheer in Zandijk bij de presentatie 'Gegoede burgers, 1900'. Genoeg reden om eens nader kennis te maken met deze enthousiaste vrijwilliger.

Voordat Kick zich opgaf bij het museum om als vrijwilliger op de Urker Bult te komen werken, had hij al een heel arbeidzaam leven achter de rug. Op zijn vijftiende vonden zijn ouders het hoog tijd dat hij maar eens ging werken. Na welgeteld één dag bij de kapper te hebben gewerkt -

"Ik moest alleen heren inzepen en mijn baas zou ze scheren, maar een mond vol scheerzeep praat zo moeilijk" - werd hij tandtechniker. Tot 1975 heeft hij vele gebitten (al dan niet clandestien), kronen en gouden vullingen gemaakt. Vervolgens koos hij voor een beroep in de edelmetaal en deed daarbij twee jaar Rietveld Academie. In 1990 ging hij met de VUT, maar van echt uitrusten was geen sprake. Zijn vrouw had een aantal klussen voor hem, waar hij gedurende een jaar aan werkte. Toen hij een stukje in de krant las van Adriana Buurman over het Zuiderzeemuseum, was de keuze 'achter de geraniums zitten of de telefoon pakken' snel gemaakt. Kick werd daarmee één van de Urker rollenspelers van het eerste uur.

Riekelt Weerstand

In drie lange opleidingsdagen van 9.00 tot 22.00 uur transformeerde Kick zich tot Riekelt Weerstand. De eerste keer op de Urker Bult herinnert Kick zich nog levendig. "Van angst kroop ik steeds dichterbij naar het vuurduveltje toe. Totdat er een klein jongetje binnenkwam dat het ijs brak. Ik heb hem gevraagd of hij later ook visserman wilde worden. Zo ontstond er

een gesprek." Naar eigen zeggen is Kick geen stilzitter en nogal vlijtig, dus hij bedacht iets voor de rustige momenten op de Bult. "Een visser maakt zijn eigen netten, maar hoe doe je zo iets?" Toevalligerwijs had zijn vrouw nog een boek over handwerken liggen, waarin de breisteek van een net beschreven stond. Hij nam het mee op vakantie om avondenlang met het boek op schoot te oefenen. Toen het op een avond om 2.00 uur uiteindelijk gelukt was, heeft hij van blijdschap zijn vrouw wakker gemaakt om te vertellen dat hij een net kon breien. De euforie bleek van korte duur. Toen Kick terugkeerde in het museum, kwam hij erachter dat hij de boetsteek had geleerd. En die werd helemaal niet gebruikt om netten te breien... Uiteindelijk heeft publieksmedewerker Henk Hortensius hem de fijne kneepjes van het netten breien bijgebracht en heeft Kick in acht jaar Urker Bult heel wat netten

'De kleine nootjes maken de muziek'

vervaardigd. Door de week had hij nu zijn bezigheden, maar ook op zondag wilde Kick graag wat om handen hebben. Omdat er dan natuurlijk niet gewerkt mag worden op Urk, bedacht hij dat er wel muziek gespeeld kon worden. Kick ging op onderzoek uit en er bleken in het depot nog drie (trap)orgels te staan. Thuis knapte hij één van de defecte orgels op, om er later in zijn huisje op de Urker Bult vele psalmen op te spelen. "Als bezoekers de melodie herkennen, zongen ze de psalmen luidkeels mee. Zelfs buitenlanders." Zo heeft hij een bijzonder steentje bijgedragen aan de verlevendiging van het rollenspel op Urk.

Boerderij Baard

Toen er bij Boerderij Baard een boer/kassier gevraagd werd, maakte Kick de overstap. Wat waren de verschillen met zijn voorgaande rol? "Het is makkelijker om in de derde persoon als verteller te fungeren. Op de Urker Bult was ik Riekelt en viel ik nooit uit mijn rol. Hierdoor is het moeilijk dieper op geschiedeniszaken in te gaan. In Boerderij Baard kan dit wel, bijvoorbeeld aan de hand van het notulenboek van de Boerenleenbank uit Jorwerd. Sommige Friezen komen hier overigens speciaal voor. In Boerderij Baard kan ik ook over de andere presentaties in het museum vertellen, waaronder natuurlijk ook de geschiedenis van Urk anno 1905." Kick zegt zich als vrijwilliger bij Boerderij Baard meer als kassier dan als boer te gedragen en er zo zijn eigen invulling aan te geven. Hij heeft van bezoekers ook al vele namen gekregen, variërend van burgemeester of dokter tot dominee of zelfs directeur van het Zuiderzeemuseum. Zo heeft iedere bezoeker een eigen perceptie van de presentatie in Boerderij Baard. Kick is zowel in zijn rol als Riekelt Weerstand als die van kassier ook menigmaal in actie gekomen om het museum in het land te pro-

moten. Zo heeft hij ooit een week meegevaren op de M.P.S. Prins Claus, bemande hij menige beurs en 'acteerde' hij vorig jaar nog in het programma Zuiderzeevertellingen, dat uitgezonden is op TV Noord-Holland.

Zandijk

Sinds kort is Kick ook gastheer bij de presentatie 'Gegoede burgers, 1900' in pand Zandijk. Hiervoor bestudeert hij momenteel het lijvige handboek met daarin achtergrondinformatie over het pand, het interieur en de familie. Ook de maatschappelijke positie en de onderlinge gezinsverhoudingen worden hierin breed uitgemeten. Inmiddels heeft Kick een eerste rondleiding voor de Vereniging Vrienden verzorgd en de leden reageerden gelukkig enthousiast. De verhalen moeten nu verder vorm krijgen. Zoals hij zelf zegt: "De kleine nootjes maken daarin de muziek." Kick is wekelijks meerdere keren in het buitenmuseum te vinden en hij zit nooit om een praatje verlegen. Dus wip gerust eens bij hem aan in Boerderij Baard of pand Zandijk. Hij zal u met open armen ontvangen. ■

